

VALENTIJSDEBAT

GEEF DE REGIE (EN HET BUDGET) AAN DE CLIËNT

Op 14 februari 2013 vond in De Rode Hoed in Amsterdam het Valentijnsdebat van ActiZ en NVZ plaats. De belangrijkste conclusies van de avond: 'Cure' en 'Care' moeten bij de zorg voor ouderen zoveel mogelijk samenwerken, en de regie (en het budget) dienen daarbij in handen van de cliënt te zijn.

Alles was liefde, op deze Valentijnsavond. Op de wijs van Heintje Davids' klassieker 'Omdat ik zoveel van je hou' werden ter opening de ontluikende liefde én relatieperikelen tussen ziekenhuizen ('Cure') en verzorgings-, verpleeghuizen en thuiszorg ('Care') bezongen. Aan het eind van de avond deed 'Care', in de persoon van ActiZ voorzitter Guus van Montfort, een huwelijksaanzoek aan 'Cure', in de persoon van NVZ voorzitter Yvonne van Rooy. In de tussenliggende uren formuleerde de zaal de huwelijkse voorwaarden, na enkele voorzetten van de vijf sprekers: Rudi Westendorp (hoogleraar Ouderengeneeskunde), Romke van Balen (verpleeghuisarts), Pieter de Kort (voorzitter RIVAS), Emma Bruns (medisch specialiste en columniste NRC Next) en Marjolein de Booy (projectleider Keurmerk Seniorvriendelijke Ziekenhuizen).

Buurtzorgpensions

Westendorp bepleitte het terugtreden van de BV Nederland als alom aanwezige partij in de ouderenzorg. "Sinds de jaren zestig is de overheid in de gemedicaliseerde verzorgingsstaat diep in het leven van cliënten getreden. Dat is in tegenspraak met wat zij zelf willen: eigen regie en zelfstandigheid."

Van Balen wees op het gevaar van ziekenhuisopnames voor ouderen. Ze lopen er infecties op en het tast hun botten en spierkracht aan. "Daarom is het goed dat opnames steeds korter zijn. Na de behandeling vindt het herstel elders plaats, op revalidatie-afdelingen of in zorghotels. Misschien kunnen we daar nog het buurtzorgpension aan toevoegen. Een huisarts voert daar de regie, en thuiszorg verzorgt de zorg."

Hoogste vorm van liefde

Rivas, de zorggroep van De Kort, vormt in feite al een huwelijk tussen 'Cure' en 'Care'. Eén stichting, waartoe onder meer een ziekenhuis, tehuizen en thuiszorg behoren, stuurt vanuit de vraag van cliënten op kwaliteit en gezondheid. "Opname in het ziekenhuis betekent voor ouderen te vaak het einde van hun zelfstandigheid. Wij proberen dat anders te doen, door de juiste zorg op de juiste plaats aan te bieden."

De als 'poët in een witte jas' geïntroduceerde Bruns nam een voorschot op de geschiedschrijving. "Over 100 jaar zegt men: aan het begin van de 21e eeuw nam de consument het heft in eigen hand. Reizen boekte hij op vliegwinkel.nl, huizen kocht hij via Funda en de muziek die hij wilde horen klikte hij aan op Spotify. Het wordt tijd dat ook de patiënt van de 21e eeuw zijn eigen verantwoordelijkheid neemt. Die moeten wij hem dan wel geven. Dat is moeilijk, want het is fijn om te zorgen voor anderen. Maar de hoogste vorm van liefde is: jezelf buitenspel zetten." Dus denk niet in systemen, doe een stap terug en laat patiënten aangeven wat zij willen.

"Vul niet alles voor mij in"

De vader van Marjolein Booy leed aan van alles, maar wist de kwaliteit van zijn leven te handhaven. Totdat hij ten val kwam en naar het ziekenhuis moest. Drie weken nadat hij zonder nadere begeleiding weer naar huis mocht, overleed hij. Maar de zorg voor kwetsbare ouderen kan ook anders georganiseerd worden, weet Booy als projectleider bij het Keurmerk Seniorenvriendelijke Ziekenhuizen inmiddels. Een succesfactor is de aanpak door een multidisciplinair team van 'Cure' en 'Care', in plaats van afzonderlijk opererende specialisten. "Kwaliteit van leven is het doel. Geneeskunde staat daar ten dienste van."

De zaal leverde daarop zo'n vijftien verdere suggesties aan voor een geslaagd huwelijk tussen 'Cure' en 'Care'. Een scherpe kwam van de aan een rolstoel gekluisterde, maar zelfstandig levende en werkende Joyce: "De zorgprofessionals moeten ermee ophouden om alles voor mij in te vullen."

Na een stemming over de beste suggesties, kwam deze opmerking in de Top 5 terecht. De andere vier pleitten alle voor hetzelfde: een huwelijk tussen 'Cure' en 'Care', waarbij de regie (en het budget) in handen komen van de cliënt.